

IMITACIJA
(imitatio, lat. posnemanje)

DOPOLNILNI GLAS (ALT)

Allegretto

TEMA (SOPRAN)
PROPOSTA
ANTECEDENS
(DUX)

ODGOVOR (TENOR)
RISPOSTA
CONSEQUENS
(COMES)

mf

1. **ŠTEVILO GLASOV IMITACIJE** – skupno število teme in odgovorov

- IMITACIJA DVEH ALI VEC TEM
- IMITACIJA Z DOPOLNILNIM GLASOM
- STROGA IMITACIJA
- PROSTA IMITACIJA

Gornji primer: *dvoglasna imitacija z dopolnilnim glasom (= triglasje)*

2. **CASOVNA ODDALJENOST** – razdalja med prvim tonom teme in prvim tonom odgovora (sinonimi: metricna razdalja, ritmicno-metricna r., vodoravna r., horizontalna r., linearna r., vodoravni zamik itn.). Izražamo jo v taktih (npr. takt, dva takta) ali ritmičnih vrednostih (npr. dve cetrtniki, polovinka s piko itn.).

- NARAVNA IMITACIJA
- KANONSKA (sinonim: umetna i., stretna i. itn.)
- IMITACIJA PER ARSIN ET THESIN

Gornji primer: *enotaktna oddaljenost, razdalja med temo in odgovorom je polovinka s piko ipd.*

3. **INTERVALNA ODDALJENOST** – intervalna razdalja med prvim tonom teme in prvim tonom odgovora (sinonimi: prostorska oddaljenost, navpicna razdalja, vertikalna r. itn.)

Gornji primer: *imitacija na spodnji oktavi*

4. **SMER ODGOVORA** (glej naprej)

Gornji primer: *istosmerna imitacija*

5. **ABSOLUTNE RITMICNE SPREMEMBE** (glej naprej)

Gornji primer: *ni absolutnih ritmičnih sprememb*

6. **TONALNI ALI REALNI ODGOVOR** (glej naprej)

Gornji primer: *odgovor ni na zgornji kvinti ali spodnji kvarti*

AD 4. SMER ODGOVORA

1. ISTOSMERNI ODGOVOR (ISTOSMERNNA IMITACIJA)

	TEMA	ODGOVOR	
1			TONALNA TRANSPOZICIJA
2			REALNA TRANSPOZICIJA

2. PROTISMERNI ODGOVOR (INVERZNA IMITACIJA, ZRCALNA I., Z. I. PO VODORAVNI OSI)

	TEMA	ODGOVOR	
3			TERCNA OS (STICNI TON) [Prosta] intervali po kvaliteti niso enaki
4			[Stroga] zaporedje intervalov je enako po kvantiteti in kvaliteti
5			OS INVERZIJE JE PRIKRITA (LATENTNA) (NI STICNEGA TONA) SEKSTNA OS (STICNI TON)

3. RETROGRADNI ODGOVOR (RAKOVA OBRNITEV TEME, Z. I. PO NAVPICNI OSI)

	TEMA	ODGOVOR	
6			Tema od konca proti zacetku

4. PROTISMERNI IN RETROGRADNI ODGOVOR

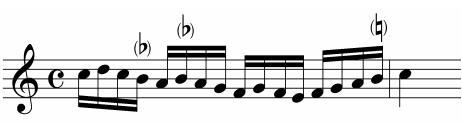
	TEMA	ODGOVOR	
7			Tema je »prezrcaljena« po obeh oseh

AD 5. ABSOLUTNE RITMICNE SPREMEMBE

	TEMA	ODGOVOR	
8			ODGOVOR JE TEMA V (RITMICNI) AVGMENTACIJI – DOLŽINA TONOV JE PODVOJENA
9			ODGOVOR JE TEMA V (RITMICNI) DIMINUICIJI – DOLŽINA TONOV JE PREPOLOVLJENA
10			DVOJNA DIMINUICIJA – DOLŽINA TONOV JE DVAKRAT PREPOLOVLJENA

AD 6. TONALNI ALI REALNI ODGOVOR (odgovor je diatonicna transpozicija teme na zgornjo kvinto ali spodnjo kvarto, to je na dominantno tonalitete ali modusa!!!)

	TEMA	ODGOVOR	
11			REALNI ODGOVOR (=REALNA TRANSPOZICIJA)
12	TEMA V OBSEGU HEKSAKORDA		TONALNI (MEŠANI) ODGOVOR (=MODIFICIRANA REALNA TRANSPOZICIJA)
13			REALNI ODGOVOR (=REALNA TRANSPOZICIJA)
14	TEMA PRESEGA HEKSAKORD, TON h JE AKORDICNI (=FUNKCIJSKI) TON		REALNI ODGOVOR (=TONALNA TRANSPOZICIJA, MODALNA OBLIKA, KI NI UPORABNA; TON h je AKORDICNI TON)
15			TONALNI ODGOVOR (=MODIFICIRANA REALNA/TONALNA TRANSPOZICIJA)
16			REALNI ODGOVOR (=REALNA TRANSPOZICIJA)
17			REALNI ODGOVOR (=REALNA TRANSPOZICIJA)
18	TEMA PRESEGA HEKSAKORD, TON h JE MELODICNI (=NEFUNKCIJSKI) TON		NAPACNI TONALNI ODGOVOR –TON h JE SPODNJA MENJALNA NOTA
19			PRAVILNI TONALNI ODGOVOR –TON h PRVEGA TAKTA JE MELODICNI (=NEFUNKCIJSKI)

			TON h DRUGEGA TAKTA JE AKORDICNI (=FUNKCIJSKI)
20			REALNI ODGOVOR (=REALNA TRANSPOZICIJA)
21	PADAJOCA, TOKATNA TEMA V OBSEGU V – I		TONALNI ODGOVOR – TEMA JE POPACENA (DEFORMIRANA)
22	S		MOŽNI ODGOVOR – TEMA NASTOPI NA S (=IZPELJANKA TONALNEGA ODGOVORA)

NALOGE:

1. Ugotovi os inverzije v primeru stroge inverzije na str. 2 pod točko 2, primer št. 4.
2. Opredeli imitacijo (ali melodični odnos med glasovi) v spodnjih primerih:

1.

Andante sostenuto. J.S.Bach

1		4	
2		5	
3		6	

2.

Andante (♩ ca 96)

Fuga tertia in F

takt 48-53

1		4	
2		5	
3		6	

3.

1		4	
2		5	
3		6	

4.

1		4	
2		5	
3		6	

5.

1		4	
2		5	
3		6	

6.

Allegro (♩=88)

For.

1	4
2	5
3	6

7.

1	4
2	5
3	6

8.

1	4
2	5
3	6

KANON

(κάνων, gr. merilo, merilna vrvi; pren. vzorec, predpis, pravilo)

Kánon je glasbena oblika, grajena z dosledno uporabo tehnike imitacije.

Glede na doslednost posnemanja sta možni dve obliki:

1. **ŠTROGI KANON**:
 - a) odgovor (risposta) je povsem enak temi (proposta);
 - b) tema nastopi vselej z zamikom, izjeme so:
 - 1) rakov kanon,
 - 2) proporcionalni kanon,
 - 3) zrcalo;
 - c) odgovor je vselej strogo izpeljan iz teme (kontrapunkticno variiranje ali obdelava, npr. odgovor je tema v inverziji, avgmentaciji etc.).
2. **PROSTI KANON**: kanon, ki ne ustreza gornjim kriterijem, je prosti kanon.

OSNOVNE VRSTE KANONA

1. **ŠTEVILO GLASOV** (dopolnilni glasovi – mešani kanon)
2. **ŠTEVILO TEM ALI MOTIVOV**
(dvojni kanon (canon duplex), trojni kanon (canon triplex), etc.)
3. **INTERVAL KANONICNIH VSTOPOV**
4. **IMITACIJSKA OBLIKA**
 - i) istosmerni kanon (canon in motu recto)
 - ii) protismerni k. (canon in motu contrario)
 - iii) retrogradni k. (canon cancrizans (cancricans))
 - iv) protismerni in retrogradni k.
 - v) kanon v avgmentaciji (canon per augmentationem)
 - vi) k. v diminuciji (canon per diminutionem)
 - vii) kanon kombinirane oblike (canon polymorphus)
5. **IMITACIJSKA DOSLEDNOST**
 - i) tonalni
 - ii) realni (gibanje po kvintnem krogu – canon (circularis) per tonos)
6. **ZAKLJUČEK KANONA**
 - i) končni kanon (canon finitus) (s kodo)
 - ii) neskončni kanon (canon infinitus) (canon perpetuus)
7. **NOTACIJA KANONA**
 - i) izpisani (odprti) kanon (canon apertus)
 - ii) naznaceni (zaprti) kanon (canon clausus); izpis (notacija)—resolutio;
 - iii) neoznaceni kanon, kriptična notacija (canon aenigmaticus)
8. **KOMPOZICIJSKA UPORABA KANONA**
 - i) samostojna vokalna ali instrumentalna oblika,
 - ii) sestavni del neke oblike, moteta, fuge etc.,
 - iii) motivicni kanon – kratki kanonski odseki, ki so lahko sestavni del poljubne glasbene oblike.

NALOGA: OPREDELI KANONA!

1.

Allegretto S. Premrl

mf

2.

W. A. Mozart

1. A - ve Ma - ri - a, a - - - - ve Ma - ri - a,
7 2. a - - - ve, a - - - ve Ma - ri - a,
13 3. a - - - ve Ma - ri - a, Ma - ri - a, a -
19 4. ve, a - ve Ma - ri - a, a - - - ve, a - - ve.

Pomlad, kanon a4

Andrej Misson

Marec, 2000

Veselo *f* 1. 2. 3. 4.

Hu - ra, hu - ra, po - mlad je tu, po - mlad je tu, hu - ra, hu - ra, ve - se - lja čas, ve - se - lja čas, pri - ha - ja, hu - ra, hu - ra, hu - ra, hu - ra, hu - ra, hu - ra, hu - ra.

Coda

1. 2. 3.

hu - ra, hu - ra, Hu - ra, hu - ra, hu - ra, hu - ra, hu - ra, hu - ra.

INVERZNI KANON

Oblikujemo ga podobno kot premega, le da uporabljamo melodicno inverzijo.

1. glas

hu - ra, hu - ra, po - mlad je tu, po - mlad je tu, hu - ra, ve - se - lja čas pri - ha - ja, hu - ra, hu - ra, po - mlad je tu, po - mlad je tu, hu - ra.

2. glas

Hu - ra, hu - ra, po - mlad je tu, po - mlad je tu, hu - ra, ve - se - lja čas pri - ha - ja, hu - ra, hu - ra, po - mlad je tu, po - mlad je tu, hu - ra.

ETC.

10

ra, hu - ra, po - mlad je tu, po - mlad je tu, hu - ra. se - lja čas pri - ha - ja, hu - ra, hu - ra, po - mlad je tu, po - mlad je tu, hu - ra.

RAKOV KANON

1. Rakov kanon oblikujemo postopno tako, da najprej oblikujemo temo do polovice (A–B), nakar jo prepíšemo od konca proti zacetku in prestavimo v drug glas, od polovice do konca (B–A).

Pri oblikovanju linije ne pozabimo na besedilo.

2. Nad melodicno linijo odgovora (B–A) oblikujemo nadaljevanje teme (=kontrapunkt, B–C).

3. Nadaljevanje teme (B–C) obrnemo po vodoravni osi in prepíšemo na zacetek drugega glasu (odgovora, C–B).

4. Nazadnje še pregledamo, morebiti popravimo in dodamo besedilo!

Pomlad, rakov kanon a2

Andrej Misson

Marec, 2000

Veselo *f*

1. glas
Hu - ra, hu - ra, po - mlad je tu, po - mlad je tu, hu - ra, ve - se - lja

2. glas
Hu - ra, po - mlad je tu, po - mlad je tu, hu - ra, hu - ra, pri - ha - ja ve - se - lja čas,

8
čas, pri - ha - ja, hu - ra, hu - ra, po - mlad je tu, po - mlad je tu, hu - ra.

8
hu - - - ra, po - mlad je tu, po - mlad je tu, hu - ra, hu - ra

KANON V AVGMENTACIJI

Kanon v avgmentaciji ali diminuciji oblikujemo kot premi ali inverzni kanon.

1. glas
Hu - ra, hu - ra,

2. glas
Hu - ra, hu - ra,

1. glas
Hu - ra, hu - ra, po - mlad je tu, po - mlad je tu, hu - ra,

2. glas
Hu - ra, hu - ra, po -

8
mlad je tu, po - mlad je tu, hu - ra,

Pomlad, kanon v avgmentaciji

Andrej Misson
Marec, 2000

Veselo *f*

1. glas
Hu - ra, hu - ra, po - mlad je tu, po - mlad je tu, hu - ra, ve - se - lja čas pri - ha - ja. Hu -

2. glas
Hu - ra, hu - ra, po - mlad je tu, po -

¹⁰ ra, hu - ra, po - mlad je tu, po - mlad je tu, hu - ra, ve - se - lja čas pri - ha - ja.

¹⁰ mlad je tu, hu - ra, ve - se - lja čas pri - ha - - - - ja.

NALOGA:

Izdelaj družabni kanon (premi, a2, v unisonu)! Tema naj ima vsaj 8 taktov ali vec.

IZDELAVA INŠTRUMENTALNEGA KANONA

1. PREMISLI DAN MELODICNI ZACETEK (harmoniziraj, bodi pozoren na harmonski ritem in zastopstvo akordov v dvoglasju, analiziraj oblikovanost motiva zaradi nadaljnjega razvoja)

A

T T D T
T S D T
T Sp - D(Tp) Tp

B

C

C

2. MELODICNI ZACETEK (MOTIV, DVOTAKTJE, TRITAKTJE ...) PRIMERNO TRANSPONIRAJ V DRUG GLAS IN SKICIRAJ OPORNE TOCKE NADALJEVANJA DANEGA MELODICNEGA IZHODIŠČA.

Pri kontrapunktu bodi pozoren predvsem na dvojje:

- da je kontrapunkticno – harmonsko – nadaljevanje sozvocno ustrezno in primerno,
- da je tudi melodicni razvoj muzikalen in glasbeno logicen.

3. GRADNJO KANONA NADALJUI PO DVOTAKTNIH ETAPAH. PRED KONCEM PREKINI S STROGO IMITACIJO IN PROSTO KONCAJ!

Andante ♩ = ca. 72

NALOGA:

1. IZBERI MELODICNO IZHODIŠČE
2. OBLIKUJ INSTRUMENTALNI, KONCNI KANON (CANON FINITUS) V SKUPNI DOLŽINI 12-16 TAKTOV (4x2 do 5x2, coda)

♩ = ca. 92

♩ = ca. 108

♩ = ca. 132

♩ = ca. 100

FUGA

(fuga, lat. fuga=beg; fr., ang. fugue, it. fuga, nem. Fuge)

NEKAJ DEFINICIJ

1. *Fuga je monotematska polifona skladba z dolocenim gradbenim redom* (L. M. Škerjanc, Kontrapunkt in fuga, DZS, Ljubljana, 1952, str. 99).
2. *Fuga je kontrapunkticna kompozicija za dva ali vec glasov, grajena na temi, ki je v zacetku vpeljana imitacijsko in se v nadaljevanju kompozicije še večkrat pojavi* (Collins Encyclopedia of Music, London 1978).
3. *Fuga je najpomembnejša in najbolj dovršena oblika barocnega instrumentalnega in vokalno-instrumentalnega polifonega stila* (V. Pericic, Instrumentalni in vokalno-instrumentalni kontrapunkt, Beograd, 1987)

FUGA KOT POLIFONSKI POSTOPEK (PROCEDURA)

Fuga je polifoni postopek (pocedura), po katerem je najprej izpostavljena (ex-positio, lat. izpostavitev; razlaganje, razvijanje; lat. positio=položaj, lega) tema v značilnem odnosu T – D, tema se izmenoma pojavlja kot dux (T) in comes (D), v nadaljevanju pa temo obdelujemo (razvijamo) s kontrapunkticnimi ali harmonskimi sredstvi.

TEKSTURA FUGE

Tekstura (množica odnosov med glasovi v večglasni skladbi) fuge je v splošnem polifona.

Tipicne oblike teksture so:

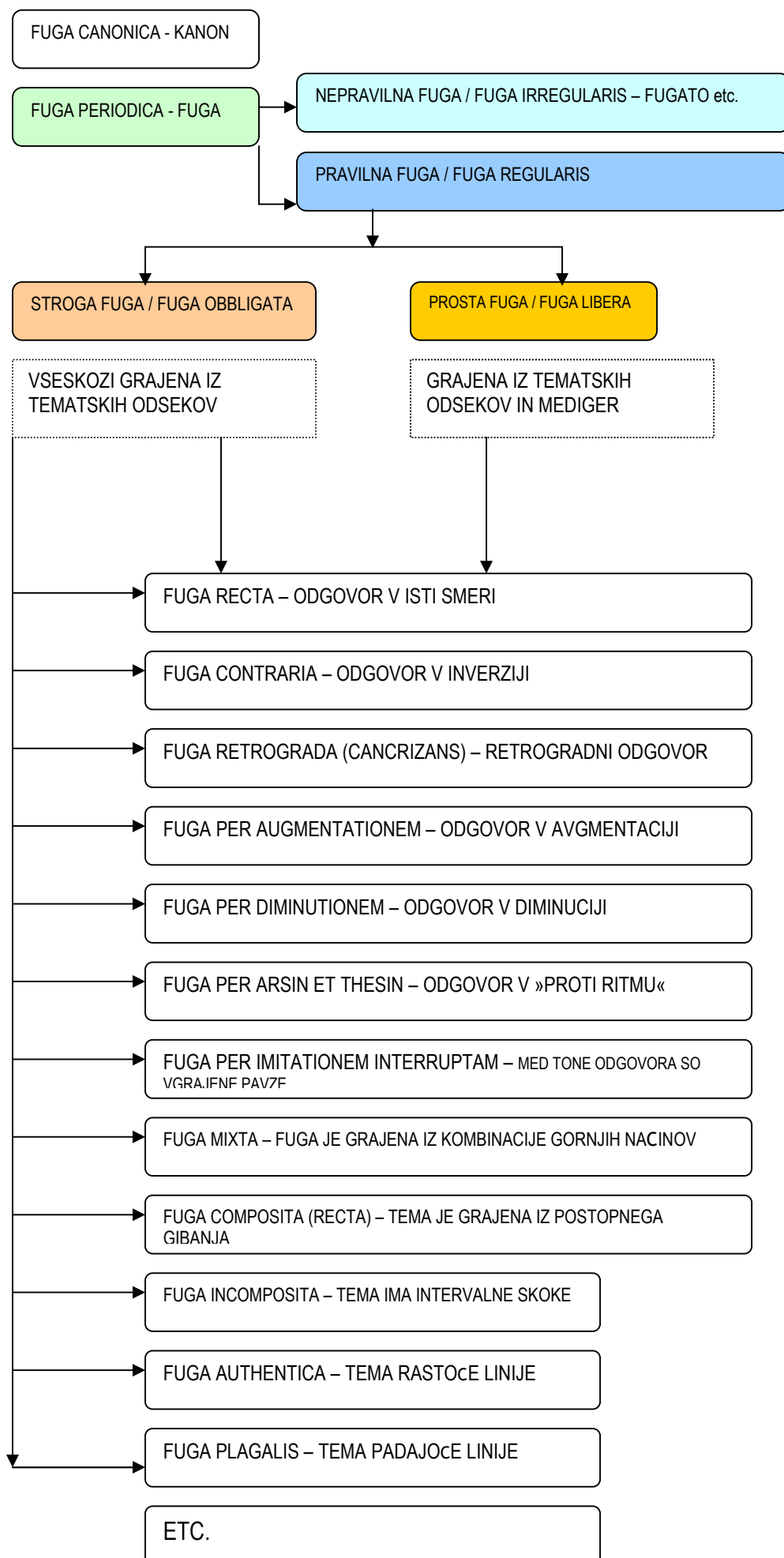
- kvartno-kvintna imitacija v zacetku fuge, naravna ali stretna,
- razlicne oblike imitacij v nadaljevanju,
- glasovi so lahko v dvojnem (trojnem ...) kontrapunktu,
- transpozicija teme z razlicnimi kontrapunkti,
- pedalni ton v polifoniji,
- netematski deli (deli brez teme, npr. medigre (divertimenti, epizode), odseki polifone progresije, kadence, odseki proste polifonije, pasaže etc.) in tematski deli (deli s temo ali temami),
- uvajanje novih, stranskih motivov,
- manjšanje števila glasov (kvantitativna redukcija teksturne gostote),
- idr.

GLASBENA OBLIKA

Vsako glasbeno delo je omejeno po trajanju (glasbeni cas) in kolicini uporabljenih tonov (glasbeni prostor). Odnosi med toni so utrjeni in urejeni. Zato je tudi fuga glasbena oblika. Vendar pa je abstraktno obliko fuge težko točneje opredeliti. Dolocimo lahko le nekaj stalnih oblikovnih elementov fuge:

1. zacetno vpeljevanje teme v večglasje – ekspozicija fuge;
2. makro-tonalni nacrt $\boxed{\text{T}}$ (ekspozicija) – $\boxed{\text{X}}$ (izpeljava) – $\boxed{\text{T}}$ (sklep), zacetek fuge je v osnovni tonaliteti, v izpeljavi nastopijo druga območja izven osnovnega, zaključek fuge pa je ponovno v osnovni tonaliteti (tonalna repriza);
3. oblikovne dele fuge lahko povežemo v večjo dvodelno obliko (nastop ene glavne kadence brez sklepne) ali trodelno glasbeno obliko (nastop dveh glavnih kadenc brez sklepne).

Pojem »šolska fuga« najboljši idealno predstavlja abstraktno trodelno obliko fuge s harmonsko izpeljavo in sklepnim strettom (fuga reditta).

TEMA (SUBJEKT) / T –
DUX

TONALNI ODGOVOR (SUBJEKT) / D –
COMES

1. OSNOVNI ODNOS D-C-D-C ...
2. NETIPICNI ODNOS npr. D-C-C-D ETC.

ČASOVNA RAZDALJA MED
DUXOM IN COMESOM:

1. NORMALNA BREZ ZAMIKA
2. NORMALNA S KRATKIM PREHODOM (MOSTIČEK)
3. KANONSKA (STRETNÁ, IMITACIJSKA FUGA, FUGA CANONICA)
4. Z DALJŠIM ZAMIKOM - MEDIGRA

- TEMA SE KONČA NA:
1. PRIMI
 2. **TERCI**
 3. KVINTI (Z ALI BREZ MODULACIJE)
 4. NETIPICNO
 5. TEMA IMA CODETTO

**SEKVENČNA
MEDIGRA (FUGA
LIBERA) – MODEL
SEKVENČNE IMA
TEMATSKO
GRADIVO**

**NASTOP TEME
(MODALNI DUX NA d)
IN AVTENTIČNA
KADENCA NA G
(DOMIN. TONALITETA)**

The musical score consists of four systems of two staves each (treble and bass clef). The first system shows the initial Dux and Comes themes. The second system shows the first contrapunctus, where the themes are combined. The third system shows the second contrapunctus with more complex rhythmic patterns. The fourth system shows the third contrapunctus, featuring a cadence. The score includes various musical notations such as slurs, accents, and dynamic markings.

**KONTRAPUNKT
(KONTRASUBJEKT)**

1. STALNI
 2. SPREMENLJIVI POMNI!
- KONTRASUBJEKT:
1. KONTRAPUNKT
 2. STALNI KONTRAPUNKT
 3. DRUGA TEMA PRI DVOJNI FUGI

KADENCA:

1. VSAKA KADENCA NE POMENI TUDI KONČA ODSEKA
2. VSAK ODSEK SE KONČA S KADENCO AVTENTIČNO (V-I) POLKADENCO (?-V) VARLJIVO (V-VI) PLAGALNO (IV-V)

AVTENTIČNA KADENCA NA d-mol / TEMA (OBLIKA COMESA) v d-molu

1. REEKSPOZICIJA:

- a) ponovljena ekspozicija, glasovi vstopajo enako, kot v ekspoziciji
- b) ponovljen je samo posamičen glas (reekspozicija posameznega subjekta, bodisi duxa ali comesa)

2. KONTRAEEKSPOZICIJA:

- a) ponovljena ekspozicija, glasovi vstopajo drugače, kot v prvi ekspoziciji
- b) subjekt nove ekspozicije je variiran

3. DVOJNA (TROJNA ...) EKSPOZICIJA

- a) sukcesivna: vsaka tema dvojne (trojne ...) fuge je vpeljana ločeno
- b) simultana: temi (teme) sta vpeljani hkrati

4. TIPICNE POSEBNOSTI:

- a) v dvoglasni fugi: reekspozicija oz. kontraekspozicija
- b) v troglasni fugi: reekspozicija teme (posnemanje štiriglasne ekspozicije)

5. PERMUTACIJSKA FUGA (dvojna-, trojna- ali vectematska fuga z odseki tematskih permutacij)

6. IMITACIJSKA FUGA (kanonsko razmerje dux/comes je ves čas prisotno v fugi, navadno v osnovni tonaliteti).

ANALIZIRAJ EKSPOZICIJE FUG

(DOLOCI VSTOPE TEM (DUX-COMES), POIŠČI GLAVNO KADENCO, KI LOCI EKSPOZICIJO OD NADALJEVANJA, OPREDELI POSEBNOSTI, CE SO)

1.

Tranquillo e sempre legato. (F. Mendelssohn - Bartholdy)

2.

3.

4.

Allegro (Arne)

con Ped.

senza

Ped.

5.

Musical score for exercise 5, consisting of four systems of piano and bass clef staves. The score includes various musical notations such as notes, rests, and fingerings (e.g., 1, 2, 3, 4, 5). The key signature is one flat (B-flat) and the time signature is 3/4. The exercise is marked with a box containing the number 5.

6.

Vivace (♩ = 144) (Hindemith)

Fuga quinta in E

f

p

crec.

f

Musical score for exercise 6, titled "Fuga quinta in E" by Hindemith. The score is in 8/8 time and marked "Vivace (♩ = 144)". It consists of five systems of piano and bass clef staves. The score includes various musical notations such as notes, rests, and dynamics (e.g., *f*, *p*, *crec.*, *f*). The key signature is one sharp (F#). The exercise is marked with a box containing the number 6.

STILISTICNA DELITEV TEM V (BACHOVIH) FUGAH

1. MOTETNA TEMA (FUGA)

(npr. WTKI/1,8)

ZNACILNOSTI:

VOKALNOST, ZMENA HITROST, »STILE ANTICO«, AMOTIVICNOST (TEMA JE OBLIKOVNA CELOTA), APERIODICNOST ETC.

GLAVA TEME
(PRVA 2
TONA ALI
PRVI MOTIV)

2. RICERKARNA TEMA (FUGA)

(npr. WTKI/4,22)

ZNACILNOSTI:

»RICERKARNOST« (KROMATIKA, SKOKI, ETC.)
KRATKOST TEM, »STILE ANTICO«, AMOTIVICNOST
(TEMA JE OBLIKOVNA CELOTA), APERIODICNOST ETC.

3. PATETICNA TEMA (FUGA)

(npr. WTKI/12,24)

ZNACILNOSTI:

PREDNOST MOLA, KROMATIZMI,
INTERVALI »DURIUSCULI«, RITMI »ALLA
FRANCESE«, KONTRASTI, MOTIVI,
POGOSTA IREGULARNA FRAZA,
APERIODICNOST)

Largo

4. PLESNA (SUITNA) TEMA (FUGA)

(npr. WTKI/2, 11, 13, 15, 21, ETC.)

ZNACILNOSTI:

STILIZACIJA PLESOV, UPORABA ZNACILNIH RITMICNIH
FIGUR, RITMICA IN MOTIVICNA JEDRA,
PONAVLJANJE, PERIODICNOST ETC.)

5. TOKATNA TEMA (FUGA)

(npr. WTKI/10)

ZNACILNOSTI:

RITMIČNA UNIFORMNOST, »TOKATNA VIRTUOZNOST«,
 PROGRESIVNOST GRADNJE, MOTIVICNA GRADNJA,
 RELATIVNA DOLGOST ETC.

Musical score for '5. TOKATNA TEMA (FUGA)'. It consists of two systems of piano accompaniment. The first system shows the right and left hands with a 3/4 time signature and a key signature of one sharp (F#). The second system starts with a circled '4' above the first measure of the right hand, indicating a four-measure phrase. The music features a consistent rhythmic pattern of eighth and sixteenth notes, characteristic of a toccata.

6. KONCERTANTNA TEMA (FUGA)

(npr. WTKI/3, WTKII/5)

ZNACILNOSTI:

PODOBNOSTI S TOKATNO TEMO, »VIOLINSKE«
 ZNACILNOSTI« (PONAVLJANJE, INTERVALNI SKOKI,
 RAZLOŽENI AKORDI V ŠIROKI LEGI, DEKORACIJA ...)

Musical score for '6. KONCERTANTNA TEMA (FUGA)'. It consists of two systems of piano accompaniment. The first system shows a single melodic line in the right hand with a key signature of three sharps (F#, C#, G#) and a common time signature (C). The line is highly ornamented with various fingerings (1-4) and slurs. The second system shows the piano accompaniment for both hands, with the right hand continuing the melodic line and the left hand providing harmonic support. The music features complex intervals and wide leaps, as noted in the text.

IZDELAJ DVOGLASNI, KONCNI INŠTRUMENTALNI KANON!

Allegro (♩ = ca. 96)

(po temi Händlove Fuge v F-duru)

DVOGLASNA PROSTA, INSTRUMENTALNA POLIFONIJA NA DANI LJUDSKI NAPEV

1. IZBERI LJUDSKO PESEM (CANTUS FIRMUS OZ. CANTO DATO)

2. HARMONIZIRAJ, PREMISLI HARMONSKI RITEM

3. SKICIRAJ OPORNE TOCKE (MELODICNI SKELET KONTRAPUNKTA)

4. OBLIKUJ KONTRAPUNKT

5. PREMISLI, DOPOLNI, IZDELAJ

TRIGLASNA POLIFONIJA

K OBSTOJECEMU DVOGLASJU DODAJ ŠE EN KONTRAPUNKT (GLEJ MOŽNOSTI, NAVEDENE NA NASLEDNJIH STRANEH)

1. Pocasna, umirjena kontrapunkticna linija, oblikovana po akordicnih tonih.

2. Kontrapunkticna linija je še bolj upocasnjena.

3. K spodnji liniji je v splošnem dodana linija v paralelnih tercah.

4. Kontrapunkticna linija ima tone zadržkov.

5. Kontrapunkticna linija v paralelnih tercah sledi spodnjemu glasu in danemu napevu.

6. Druga kontrapunkticna linija je še nekoliko bolj samostojna – prost imitacijska vpeljava srednjega glasu, heteroritmčna oblikovanost.

7. Izdelava komplementarnega dvoglasja. V sredini je ritmicna rezultanta komplementarnega gibanja – osminko gibanje, ki ga strogo izmenično dosejata oba glasova.

NALOGA:

1. Izberi ljudsko pesem,
2. izdelaj kontrapunkt – dvoglasni instrumentalni stavek,
3. dodaj še tretji glas – izdelaj triglasni instrumentalni stavek.

NEKAJ MOŽNIH TIPICNIH TEKSTURNIH ODNOSOV V TRIGLASNI IN ŠTIRIGLASNI BACHOVI POLIFONIJ (PRIMERI PO V. PERICIC: INSTRUMENTALNI KONTRAPUNKT)

A. KOMPLEMENTARNO GIBANJE IN KOMBINACIJE S KOMPLEMENTARNIM GIBANJEM

1. POPOLNA KOMPLEMENTARNOST (MOTETNI IN RICERKARNI STAVEK)

202

a) Bach, Umetnost fuge, fuga br. 1

2. POPOLNA KOMPLEMENTARNOST S SAMOSTOJNIMI RITMICNIMI FIGURAMI, KI SO SI »KOMPLEMENTARNE«

b) Bach, Koralna predigra "Der Tag, der ist so freudenreich"

3. DVEMA KOMPLEMENTARNIMA GLASOVOMA JE DODAN GLAS MEHANSKE MOTORIKE V DALJŠIH RITMICNIH VREDNOSTIH

198

Bach, Umetnost fuge, fuga br. 9

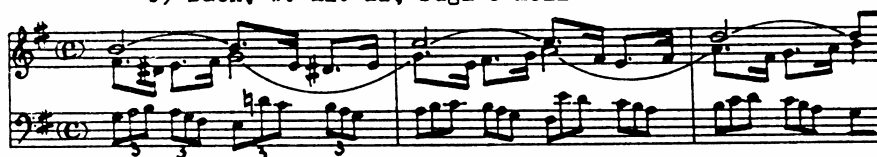
4. DVEMA KOMPLEMENTARNIMA GLASOVOMA JE DODAN GLAS MEHANSKE MOTORIKE V KRAJŠIH RITMICNIH VREDNOSTIH

200

a) Bach, W. Kl. I, preludijum h-moll

b) Bach, W. Kl. II, fuga e-moll

5. KOMPLEMENTARNOST MED DVEMA PAROMA GLASOV

199

Bach, Umetnost fuge, fuga br. 4

6. NESISTEMATICNA KOMPLEMENTARNOST

203

Bach, Francuska svita G-dur, Alemanda

B. DODAJANJE PARALELNIH GLASOV V TERCAH, DECIMAH ALI SEKSTAH

1. DVEMA GLAVNIMA GLASOVOMA JE IZMENOMA DODAJAN TRETJI GLAS V PARLELNIH INTERVALIH

193

Bach, Goldberg-varijacije, var. 6 (kanon u sekundi)
kanonski par

2. OBEMA GLAVNIMA GLASOVOMA STA V TERCAH »PRIKLJUCENA« DVA GLASOVA

194

Bach, W. Kl. II, fuga g-moll

3. IZMENICNO GIBANJE V PARALELNIH INTERVALIH (KOMPLEMENTARNO GIBANJE)

195

Bach, W. Kl. I, fuga fis-moll

4. PROSTO, NESISTEMATICNO IZMENJAVANJE GLASOV V PARALELNIH INTERVALIH

196

Bach, Troglasna invencija G-dur

Musical score for Bach's Three-Part Invention in G major. The score is written for three voices (treble, alto, and bass clefs) in 3/4 time. It illustrates parallel motion between the voices, with the top voice moving in parallel motion with the middle voice, and the middle voice moving in parallel motion with the bottom voice.

C.] MOTIVICNA IN FIGURALNA IMITACIJA

1. ALTERNACIJA KARAKTERISTICNE FIGURE MED GLASOVI

204

Bach, W. Kl. I, fuga f-moll

Musical score for Bach's Well-Tempered Clavier I, Fugue in F minor. The score is written for two voices (treble and bass clefs) in 4/4 time. It illustrates motivic imitation, where a characteristic figure is passed between the voices.

2. ALTERNACIJA KARAKTERISTICNE FIGURE MED GLASOVI, GLAS MEHANSKE MOTORIKE Z MENJAVANJEM FIGURE MED PREOSTALIMA GLASOVOMA

201

Bach, W. Kl. I, fuga Cis-dur

Musical score for Bach's Well-Tempered Clavier I, Fugue in C major. The score is written for two voices (treble and bass clefs) in 4/4 time. It illustrates mechanical motorics, where a characteristic figure is passed between the voices.

D.] »GNEZDENJE« – VSAK GLAS SE GIBLJE ENAKOMERNO V SVOJI RITMICNI RAVNINI (2 šest. gnezdita v osminki, 2 osminki gnezdita v cetrtniki)

205

Bach, W. Kl. I, fuga E-dur

Musical score for Bach's Well-Tempered Clavier I, Fugue in E major. The score is written for two voices (treble and bass clefs) in 4/4 time. It illustrates nesting of figures, where a characteristic figure is passed between the voices.

E.] KOMBINIRANO, STRANSKO, PARALELNO IN PROTISMERNO GIBANJE

197

Bach, Troglasna invencija C-dur

Musical score for Bach's Three-Part Invention in C major. The score is written for three voices (treble, alto, and bass clefs) in 3/4 time. It illustrates combined motion, where the voices move in parallel, contrary, and oblique motion.